

SÈRIE 1

OPCIÓ A

1) Expliqueu els fonaments teòrics del naturalisme francès i mostreu en quins aspectes es troben reflectits en *La bogeria*, de Narcís Oller.

[3 punts]

L'alumne/a ha d'explicar alguns dels fonaments teòrics del naturalisme francès (determinisme, impassibilitat narrativa, lleis de l'herència i del medi ambient.) i argumentar si aquesta novel·la els segueix més o menys fidelment. Cadascun d'aquests dos aspectes es valorarà amb 1,5 punts.

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb referències a alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts.

2) Quin és el paper del llenguatge col·loquial en la poesia de Vicent Andrés Estellés? Aporteu exemples de la vostra lectura i expliqueu com apareix en el conjunt de la seva obra poètica.

[2 punts]

L'alumne ha de comentar, per una banda, l'aspecte vinculat a la reacció contra un context oficial franquista, victoriós i arcaïtzant, en què pot citar la paròdia de les èglogues de la cultura oficial franquista. Per l'altra banda ha d'explicar la dignificació del llenguatge popular i, naturalment, la defensa d'un idioma —el català parlat a València— arraconat pel franquisme. Cadascun d'aquests dos aspectes es valorarà amb 1 punt.

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb referències a alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, com ara la del llenguatge col·loquial usat estilísticament com una forma nova d'expressió (en poemes com «Res no m'agrada tant», entre d'altres), però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 2 punts.

3) Comenteu aquest fragment de *Solitud*, de Víctor Català (cap. XVII «La nit aquella»). Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los per separat ni en el mateix ordre):

a) la contextualització del fragment en l'argument de l'obra;

b) la caracterització dels dos personatges que hi intervenen;

c) el paper que aquest episodi juga en la novel·la, en el seu desenllaç i, doncs, en l'itinerari vital de la Mila i en el sentit general de la novel·la.

[3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

La Mila tremolava com una fulla. D'un gran esforç pogué fer encara:

—Aneu... aneu's-en de seguida!

Mes ell no es mogué: semblava plantat a terra: allargà tan sols la pota de bugiote en la palma bruna de la qual relluïa una espurna groga.

—Si voleu... eh, que sí?... eh?... —I tirà als peus de la dona una moneda d'or; la moneda rebotà amb un dring sonorós.

La dona, al veure-la, havia reulat fins a la paret com si acabés d'aparèixer-li un monstre. A ell els ulls invisibles li guspirejaven sota les bardisses, com el dia aquell en què despertaren a ella en les feixes dels ametllers.

Veient-la que no deia res:

—En voleu dues?... Vos en donc dues... —murmurà— i una altra moneda caigué i rodolà fins a sota la taula.

—No, no! —xisclà la dona encastada d'esquena a la paret—. Aneu... aneu's-en!

Però ell, en lloc d'anar-se'n, donà un altre pas. Bleixava sorollosament pels narius oberts i tremolava tot com picat per una taràntula.

—Contes, doncs?... Totes?... Les voleu totes? —i, ràpidament, anà tirant monedes i més monedes als peus de la dona.

Aquesta no es movia ni deia res; havia perdut paraula i acció talment com si la caiguda vibrant d'aquella pluja d'or l'hagués encogada. Però, de repent, la mateixa força del terror la desencantà, i sentint que li brollaven ales en els peus, d'una gran revolada esfereïda es llençà cap a la sala fosca.

Sentí distintament el bramul de la fera burlada, i de seguida son glapit furiós que se li abocava al darrera. Perseguida per ell i denunciada pel mateix embat de sa fugida, passà com un llamp per la cambra del campanar, s'engolí per l'escaleta de la capella, esbiaixà aquesta i bo i enmig de les tenebres arribà i tot fins a la portella del reraltar; però de cop, al traspassar-la, quelcom s'entravessà a son pas i la dona, llençant un ahuc penetrant, rodolà d'un capgirell sobre les lloses.

Veié una gran lluminària i cregué que la vida li mancava: mes, abans de perdre del tot la coneixença, encara sentí caure-li al damunt i enfonsar-se en ses carns la grapa peluda i l'alenada roent de la fera.

Els tres punts corresponents al comentari de contingut es poden assignar si l'alumne/a tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes (a raó d'1 punt per cadascun d'ells), és a dir, si:

a) sap situar el fragment en el conjunt de l'obra com un episodi que és clau per a la interpretació de la novel·la;

b) reflexiona sobre l'evolució de la Mila i el paper de l'Ànima, i

c) sap interpretar l'escena com a pòrtic del desenllaç i la relaciona amb el sentit de la novel·la: l'itinerari vital de la Mila i la seva maduració personal, la lluita entre el Bé i el Mal, i el desengany i la solitud final del personatge.

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

OPCIÓ B

1) Expliqueu l'estructura general de *Ball robat* i comenteu, després, els elements principals que fan de l'obra una comèdia burgesa.

[3 punts]

La resposta haurà de concretar suficientment els dos aspectes especificats, cadascun dels quals es valorarà fins a 1,5 punts.

Pel que fa a l'estructura, l'alumne/a ha d'explicar que l'obra estableix la unitat ternària com a cèl·lula compositiva bàsica: tres parelles que dibuixen tres triangles amorosos, en els quals distingim tres personatges afectivament actius i tres personatges passius. A més, haurà d'al·ludir a almenys dos dels components estructurals secundaris que també s'organitzen segons una trinitat: descomptat l'epíleg, divisió de l'obra en tres actes, que abasten tres moments d'un mateix dia i que transcorren en tres espais de la intimitat burgesa. Finalment, pot aduir com a principi estructural el joc d'oposicions entre caràcters.

*Quant a l'adscripció de *Ball robat* a la comèdia burgesa, l'alumne/a haurà d'esmentar i explicar, com a mínim, tres de les següents convencions del gènere (0,5 punts per cadascuna): manteniment de les tres unitats; escenaris benestants; triangle amorós; rel sentimental i domèstica del conflicte; dinàmica d'entrades i sortides; dialèctica de rèpliques i contrarèpliques, amb la dosi d'esgrima verbal que arrossega; humor que, malgrat tenyir-se d'amargor, no desapareix del tot.*

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb referències a alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts.

2) Expliqueu el punt de vista i la funció dels fragments en cursiva que obren i tanquen la novel·la *Ramona*, adéu de Montserrat Roig.

[2 punts]

L'alumne/a ha de centrar la seva resposta en els dos aspectes que demana la pregunta. Quant al punt de vista (1 punt), hauria de fer esment de, com a mínim, dues de les característiques més importants del món interior d'aquests fragments, cadascuna de les quals es valorarà fins a 0,5 punts. Quant a la funció d'aquests fragments (1 punt), l'alumne ha d'argumentar la seva funció proemial i conclusiva, com a símbol de la solitud de les tres dones de la novel·la i la seva recerca desesperada d'una felicitat impossible d'assolir.

Es pot valorar també la inclusió d'altres punts, a banda dels esmentats, sempre que estigui ben argumentada la seva incorporació. La puntuació, en tot cas, no excedirà mai els 2 punts que val la pregunta.

3) Comenteu aquest poema del volum *Bruixa de dol*, de Maria-Mercè Marçal. Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los per separat ni en el mateix ordre):

- el tema fonamental del poema i com es desenvolupa;
- la imatge que es projecta del «jo» poètic al llarg del poema i com cal interpretar-la;
- l'anàlisi mètrica.

[3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

BRIDA

A la fira dels Folls
jo hi aniria.
Vindria qui sap d'on
—i ningú no ho sabria—
amb els llavis oscats
de molta vida,

5

traginer de cançons
en cavall sense brida.

- 10 Quin esquer se m'arrapa
 a la geniva?
 Amor, estel amarg
 a la deriva,
 em fa senyals: jo vaig
 per l'altra riba,
- 15 tragner de cançons
 en cavall sense brida.
- 20 Cadenes són presons
 i jo en fugia
 pel call dels bandolers
 a trenc de dia.
 A la fira dels Folls
 jo hi aniria
- tragner de cançons
 en cavall sense brida.

Els tres punts corresponents al comentari de contingut es poden assignar si l'alumne/a tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes (a raó d'1 punt per cadascun d'ells), és a dir si:

a) demostra que ha entès que aquest poema, el darrer de la secció «Foc de pales», és una cant a la llibertat personal més absoluta, una llibertat sense cap mena de trava, que rebutja les pautes socials i els convencionalismes. Tot suggerit a través d'una sèrie d'imatges amb un component fantasiós i oníric que lliga, si es vol, amb la poesia de Papasseit i amb una certa ambientació que suggereix la llibertat i el risc dels bandolers. Les diferents imatges suggereixen aquest desig de llibertat: la mateixa «fira dels Folls», com a personatges sense lligams, ningú sabia el seu origen, l'amor ja no li és cap ham que l'atrapi perquè «vaig per l'altra riba», fuig de les «cadenes» «pel call dels bandolers» a l'albada...

b) és capaç d'explicar que el jo poètic d'aquest poema es mostra com una persona errant, «un tragner de cançons» —poeta, en definitiva— que volta lliurement sense lligams de cap classe. Cavalca un «cavall sense brida», és a dir desbocat, sense regnes perquè ningú governi el seu destí —deixant-se dur per l'atzar, si es vol. El jo poètic es presenta també com algú que ha viscut i estimat intensament perquè du «els llavis oscats de molta vida»; però l'amor ja no representa un lligam, ni un esquer que el pugui atrapar, perquè va «per l'altra riba» sense fer cas dels seus senyals. L'amor és vist com «un estel amarg a la deriva».

c) demostra que la mètrica del text segueix pautes pròpies de la poesia popular, amb estrofes de sis versos que combinen hexasíl·labs amb tetrasíl·labs més una tornada de dos que es repeteix tres vegades; rima assonant amb esquema 6- 4a 6- 6a 6- 4a.

Si l'alumne/a desenvolupa de manera correcta i coherent alguna qüestió no explicitada estrictament en els enunciats, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que aquest es comptarà dins els 3 punts assignats all contingut de la resposta